

## หลักสูตรการทำน้ำสมุนไพร (แก้หวัด)

จำนวน 3 ชั่วโมง

กลุ่มอาชีพพาณิชยกรรมและบริการ  
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอสาทเหล็ก

## ความเป็นมา

การจัดการศึกษาอาชีพในปัจจุบันมีความสำคัญมาก เพราะจะเป็นการพัฒนาประชากรของประเทศให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพ เป็นการแก้ปัญหาการว่างงานและส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจชุมชน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดยุทธศาสตร์ 2555 ภายใต้วงรอบเวลา 2 ปี ที่จะพัฒนา 5 ศักยภาพของพื้นที่ใน 5 กลุ่มอาชีพใหม่ ให้สามารถแข่งขันได้ใน 5 ภูมิภาคหลักของโลก “รู้เขา รู้เรา เทำทัน เพื่อแข่งขันได้ในเวทีโลก” ตลอดจนกำหนดภารกิจที่จะยกระดับการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้ประชาชนได้มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ ที่มั่นคง โดยเน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมี คุณภาพทั่วถึงและเท่าเทียมกัน ประชาชนมีรายได้มั่นคง มั่งคั่ง และมีงานทำอย่างยั่งยืน มีความสามารถเชิงการแข่งขันทั้งในระดับภูมิภาคอาเซียนและระดับสากล ซึ่งจะเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิตในรูปแบบใหม่ที่สร้างความมั่นคงให้แก่ ประชาชนและประเทศชาติ

สภาพสังคมปัจจุบันมนุษย์เราได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ เช่นด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก ประชากรมนุษย์เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แต่ทรัพยากรธรรมชาติถูกใช้ไปอย่างรวดเร็ว และไม่เพียงพอกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นทุกมุมโลก มนุษย์จึงประสบปัญหาต่างๆตามมามากมาย โดยเฉพาะด้านการดำรงชีพและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน นอกจากจะมีการประกอบอาชีพเพื่อเป็นการเลี้ยงตัวเองและครอบครัวแล้ว ยังมีสิ่งที่ถือว่าเป็นภาระหนักคืออาหารเพื่อบริโภคประจำวัน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่มนุษย์เราจะต้องสร้างขึ้นหรือหามาทดแทนโดยวิธีการต่างๆ เพื่อการอยู่รอด

น้ำสมุนไพร(แก้หวัด) เป็นเอกลักษณ์ด้านวัฒนธรรมประจำชาติไทย มีความละเอียดอ่อนประณีตในการเลือกสรรวัตถุดิบ วิธีการทำที่พิถีพิถัน รสชาติอร่อยหอมหวาน สีสันสวยงาม และเป็นน้ำเพื่อสุขภาพที่มีความเกี่ยวข้องกับคนไทยมาแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การประกอบอาชีพธุรกิจน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพ เป็นอาชีพอิสระในการทำมาหากิน และสร้างรายได้ให้กับตนเอง

## หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ที่เน้นการบูรณาการเนื้อหาสาระภาคทฤษฎีควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติจริง ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพได้จริงอย่างมีคุณภาพและมีคุณธรรมจริยธรรม
2. เป็นหลักสูตรที่เน้นการดำเนินงานร่วมกับเครือข่าย สถานประกอบการ เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพและการศึกษาดูงาน
3. เป็นหลักสูตรที่ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนรู้ไปเทียบโอนเข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในรายวิชาเลือกของสาระการประกอบอาชีพ
4. เป็นหลักสูตรที่เน้นการใช้ศักยภาพ 5 ด้านในการประกอบอาชีพ ได้แก่ ศักยภาพด้านทรัพยากร ภูมิอากาศ ภูมิประเทศและทำเลที่ตั้ง ศิลปวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต และด้านทรัพยากรมนุษย์

### จุดหมาย

เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้

1. มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง
2. ตัดสินใจประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างมี

### คุณธรรมจริยธรรม

3. มีเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ
4. มีความรู้ความเข้าใจและฝึกทักษะการบริหารจัดการในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. มีโครงการประกอบอาชีพเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาอาชีพของตนเอง

### กลุ่มเป้าหมาย

มี 2 กลุ่มเป้าหมาย คือ

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

### ระยะเวลา

จำนวน 3 ชั่วโมง

- ทฤษฎี 1 ชั่วโมง
- ปฏิบัติ 2 ชั่วโมง

### โครงสร้างหลักสูตร

1. ช่องทางการประกอบอาชีพการทำน้ำสมุนไพร(แก้หวัด) จำนวน 30 นาที
  - ความสำคัญในการประกอบอาชีพ
  - ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ
  - แหล่งเรียนรู้การประกอบอาชีพธุรกิจ
  - ทิศทางพัฒนาการประกอบอาชีพ
  - การบรรจุภัณฑ์
  - การส่งเสริมการขายสินค้าทางออนไลน์
2. ทักษะการประกอบอาชีพการทำน้ำสมุนไพร (แก้หวัด) จำนวน 1 ชั่วโมง
  - 1.ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการคัดเลือกสมุนไพร
    - เพื่อใช้ในการทำน้ำสมุนไพร
  2. กระบวนการทำน้ำสมุนไพร
    - เทคนิคการต้มน้ำสมุนไพร
    - ส่วนผสม
    - ขั้นตอนการกรองน้ำสมุนไพร
    - การเก็บรักษาน้ำสมุนไพร
3. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทำน้ำสมุนไพร(แก้หวัด) จำนวน 30 นาที
  - การสำรวจและศึกษาแหล่งวัสดุ อุปกรณ์ ของแหล่งทรัพยากร
  - การกำหนดและควบคุมคุณภาพผลผลิตที่ต้องการ
  - การลดต้นทุน การผลิตแต่คุณภาพคงเดิม
  - การศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยง

- ศึกษาข้อมูลการตลาด วิเคราะห์ความต้องการของตลาดในชุมชน
- การคิดต้นทุนการผลิต การกำหนดราคาขาย การส่งเสริมการขาย
- การกระจายสินค้า

### การจัดกระบวนการเรียนรู้

1. การบรรยาย
2. การสาธิต ทดลอง
3. การฝึกปฏิบัติ

### สื่อการเรียนรู้

ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ชุมชน / วิทยากร / ภูมิปัญญาท้องถิ่น

### การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
  2. การประเมินผลระหว่างเรียนจากการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพเพียงพอ สามารถสร้างรายได้ให้กับตนเอง
- ความสำเร็จของการปฏิบัติและจบหลักสูตร

### การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. มีผลงานผ่านการประเมินทดสอบที่มีคุณภาพตามหลักโภชนาการและออกแบบหน้าการทำขนมสมุนไพรเพื่อสุขภาพได้ อย่างน้อย 5 แบบ

### เอกสารหลักฐานการศึกษา

1. หลักฐานการจัดตั้งกลุ่ม
2. แบบสำรวจความต้องการ
3. แบบประเมินความพึงพอใจ
4. แบบติดตามผู้เรียน

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรการขายการทำน้ำสมุนไพร(แก้หวัด)

| เรื่อง                                                 | จุดประสงค์การเรียนรู้                                                                                                                                                                                                                                                                                   | เนื้อหา                                                                                                                                                                                                                              | การจัดกระบวนการเรียนรู้                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | ชั่วโมง |           |
|--------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|-----------|
|                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | ทฤษฎี   | ปฏิบัติ   |
| 1. ช่องทางการประกอบอาชีพการขายการทำน้ำสมุนไพร(แก้หวัด) | <p>1.1 บอกความสำคัญในการประกอบอาชีพการขายการทำน้ำสมุนไพร(แก้หวัด)ได้</p> <p>1.2 บอกความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทำน้ำสมุนไพร(แก้หวัด)ได้</p> <p>1.3 บอกและหาแหล่งเรียนรู้ในการประกอบอาชีพการทำน้ำสมุนไพร(แก้หวัด)ได้</p> <p>1.4 บอกทิศทางการพัฒนาการประกอบอาชีพการขายการทำน้ำสมุนไพร(แก้หวัด)ได้</p> | <p>1.1 ความสำคัญในการประกอบอาชีพการขาย การทำน้ำสมุนไพร (แก้หวัด)</p> <p>1.2 ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทำน้ำสมุนไพร(แก้หวัด)</p> <p>1.3 แหล่งเรียนรู้</p> <p>1.4 ทิศทางพัฒนาการประกอบ อาชีพการขาย การทำน้ำสมุนไพร (แก้หวัด)</p> | <p>1.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สถานประกอบการ สื่อของจริง สื่อบุคคลในชุมชน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และใช้ในการประกอบอาชีพที่มีความเป็นไปได้ในชุมชน</p> <p>1.2 วิเคราะห์อาชีพที่จะสามารถเลือกประกอบอาชีพได้ในชุมชนจากข้อมูลต่างๆ</p> <p>1.3 ศึกษาดูงานในสถานประกอบการ แหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก</p> <p>1.4 กำหนดทิศทางการพัฒนาการประกอบอาชีพโดยใช้กระบวนการคิดเป็นและมีความเป็นไปได้ตามศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศ และทำเลที่ตั้งของแต่ละประเทศ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่</p> | 30 นาที | -         |
| 2. ทักษะการประกอบอาชีพการขายการทำน้ำสมุนไพร(แก้หวัด)   | <p>2.1 บอกการคัดเลือกสมุนไพรเพื่อใช้ในการทำน้ำสมุนไพรได้</p> <p>2.2 บอกกระบวนการทำน้ำสมุนไพร</p> <p>2.3 บอกขั้นตอนการจัดและตกแต่งหน้าร้าน ได้</p>                                                                                                                                                       | <p>2.1 อุปกรณ์/วัตถุดิบในการทำน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพ</p> <p>2.2 วิธีการทำน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- เทคนิคการต้มน้ำสมุนไพร</li> <li>- ส่วนผสม</li> <li>- ขั้นตอนการกรองน้ำสมุนไพร</li> </ul>  | <p>2.1 จัดให้ผู้เรียนศึกษาเอกสารของอุปกรณ์ในการทำน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพ</p> <p>2.2 จัดให้ผู้เรียนศึกษาอุปกรณ์ในการทำน้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพพร้อมวิธีการทำ และฝึกปฏิบัติ</p> <p>2.3 จัดให้ผู้เรียนรู้จักส่วนผสม วัตถุดิบ และฝึกปฏิบัติ</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | -       | 2 ชั่วโมง |

| เรื่อง                                                           | จุดประสงค์การเรียนรู้                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | เนื้อหา                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | การจัดกระบวนการเรียนรู้                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | ชั่วโมง |         |
|------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|---------|
|                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | ทฤษฎี   | ปฏิบัติ |
|                                                                  | 2.4 บอกการสร้างเพจสำหรับการขายสินค้าทางอินเทอร์เน็ต ได้                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | - การเก็บรักษาน้ำสมุนไพร<br>2.3 การจัดและตกแต่งหน้าร้าน<br>2.4 การสร้างเพจสำหรับการขายสินค้าทางอินเทอร์เน็ต                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 2.4 อธิบายขั้นตอนการจัดและตกแต่งหน้าร้าน<br><br>2.5 จัดให้ผู้เรียนสร้างเพจสำหรับการขายสินค้าทางอินเทอร์เน็ต ได้                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |         |         |
| 3. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการขายการทำน้ำสมุนไพร(แก้หวัด) | 3.1 สามารถสำรวจและศึกษาแหล่งวัสดุ อุปกรณ์ ของแหล่งทรัพยากรได้<br>3.2 สามารถกำหนดและควบคุมคุณภาพผลผลิตที่ต้องการได้<br>3.3 สามารถลดต้นทุนการผลิตแต่คุณภาพคงเดิมได้<br>3.4 สามารถศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงได้<br>3.5 สามารถศึกษาข้อมูลการตลาด วิเคราะห์ความต้องการของตลาดในชุมชนได้<br>3.6 สามารถกำหนดทิศทาง เป้าหมาย กลยุทธ์ และแผนการจัดการตลาดได้<br>3.7 สามารถคิดต้นทุนการผลิต การกำหนดราคาขาย การส่งเสริม | 3.1 สำรวจและศึกษาแหล่งวัสดุ อุปกรณ์ ของแหล่งทรัพยากร<br>3.2 การกำหนดและควบคุมคุณภาพผลผลิตที่ต้องการ<br>3.3 การลดต้นทุนการผลิตแต่คุณภาพคงเดิม<br>3.4 การศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยง<br>3.5 การศึกษาข้อมูลการตลาด วิเคราะห์ความต้องการของตลาดในชุมชน<br>3.6 กำหนดทิศทาง เป้าหมาย กลยุทธ์ และแผนการจัดการตลาด<br>3.7 การคิดต้นทุนการผลิต การกำหนดราคาขาย การส่งเสริมการขาย การกระจายสินค้า | 3.1 สำรวจและศึกษาแหล่งวัสดุ อุปกรณ์ของแหล่งทรัพยากร<br>3.2 การกำหนดและการควบคุมคุณภาพผลผลิตที่ต้องการ<br>3.3 ศึกษาการลดต้นทุนการผลิตแต่คุณภาพคงเดิม<br>3.4 ศึกษา วิเคราะห์ ปัจจัยความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และมีแนวทางในการจัดการความเสี่ยง<br>3.5 ศึกษาข้อมูลการตลาด และวิเคราะห์ความต้องการของตลาดในชุมชน<br>3.6 การกำหนดทิศทาง เป้าหมาย กลยุทธ์ และแผนการจัดการตลาดที่เกี่ยวข้องกับการขายการทำขนมสมุนไพรเพื่อสุขภาพ<br>3.7 ดำเนินการตามกระบวนการจัดการการตลาด เช่น การคิดต้นทุนการผลิต การกำหนดราคาขาย การส่งเสริมการขาย การกระจายสินค้า | 30 นาที |         |

| เรื่อง | จุดประสงค์การเรียนรู้     | เนื้อหา | การจัดกระบวนการเรียนรู้ | ชั่วโมง |         |
|--------|---------------------------|---------|-------------------------|---------|---------|
|        |                           |         |                         | ทฤษฎี   | ปฏิบัติ |
|        | การขาย การกระจายสินค้าได้ |         |                         |         |         |

ลงชื่อ.....ผู้เสนอหลักสูตร  
(.....)  
ครู กศน.ตำบล

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบ  
(.....)  
เจ้าหน้าที่แผน

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติหลักสูตร  
(.....)